

Periode 1 januari - 30 september

Periode 1 januari - 30 september

Najaarsnota 2024 Purmerend

4 Financiële overzichten

4.1 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien en VPB

Overzichten Bedragen x € 1.000	Lasten na Voorjaarsnota (wijziging 1 t/m 3)	Baten na Voorjaarsnota (wijziging 1 t/m 3)	Totaal Voorjaarsnota (wijziging 1 t/m 3)	Lasten Najaarsnota	Baten Najaarsnota	Totaal Najaarsnota	Bijgestelde Lasten na Najaarsnota	Bijgestelde Baten na Najaarsnota (wijziging 1 t/m 5)	Totaal bijgesteld Najaarsnota (wijziging 1 t/m 5)
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	944	-230.052	-229.108	-1.408	-6.457	-7.865	-464	-236.509	-236.973
Overzicht Overhead	31.498	-302	31.800	1.987	54	2.041	33.486	-248	33.238
Overzichten VPB en onvoorzien	50		50				50		50
Totaal overzichten	32.493	-230.354	262.846	580	-6.403	-5.824	33.072	-236.757	-203.685

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Het saldo van de algemene dekkingsmiddelen stijgt met ruim € 7,9 miljoen tot bijna € 237 miljoen voordelig. Dit wordt veroorzaakt door € 1,4 miljoen lagere lasten en € 6,5 miljoen hogere baten. De belangrijkste wijzigingen zijn:

Bijstellingen x € 1.000	Lasten	Baten
Hogere baten gemeentefonds	-	-6.197
Lagere lasten en hogere baten eigen financieringsmiddelen	-2.150	-107
Lagere lasten nog te bestemmen middelen	-742	-
Hogere inkomsten deelnemingen	-	-153
Totaal lasten en baten	-1.408	-6.457

TOELICHTING EXPLOITATIE

Nog te bestemmen middelen

In het onderdeel nog te bestemmen middelen is een aantal collectieve stelposten voor de gemeentebegroting opgenomen. In deze Najaarsnota vindt er op onderstaande onderwerpen een gezamenlijke bijstelling plaats van ruim € 0,7 miljoen (lagere last).

Actualisatie investeringsagenda (jaarschijf 2024)

Op basis van de jaarrekening 2023 zijn de de kapitaallasten 2024 bepaald. In deze Najaarsnota zijn de kredieten 2024 geactualiseerd. In de Voorjaarsnota 2024 was rekening gehouden met een voordeel van € 1 miljoen. Daarnaast was er in de programmabegroting 2024 een stelpost opgenomen voor vertraagde investeringen van € 0,45 miljoen. Deze stelposten zijn teruggedraaid,

zodat er per saldo nog een voordeel resteert van € 0,13 miljoen. Dit voordeel is toegevoegd aan de begrotingssaldo.

Actualisatie vastgoed planmatig en dagelijks onderhoud

Voor de Voorjaarsnota 2024 is de Jaarrekening 2023 doorgelopen op budgetten waar ruimte was ten opzichte van voorgaande jaren. Dat heeft geleid tot een lijst met budgetten om te laten vrijvallen ten gunste van de begrotingssaldo. Hierbij was ook het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen meegenomen. Bij actualisatie van de budgetten 2024 is gebleken dat het verstandig is die vrijval niet door te voeren omdat het dan mogelijk is de indexering van het onderhoudsprogramma binnen de bestaande budgettaire ruimte te doen. Dit resulteert in een nadeel van € 0,4 miljoen voor het begrotingssaldo.

Actualisatie lonen en salarissen

Vanaf 1 januari 2024 hebben werkgevers en vakbonden een akkoord gesloten voor een nieuwe CAO. Deze CAO geldt tot en met 31 maart 2025. In de Voorjaarsnota 2024 is hiervoor een reservering opgenomen om de personele budgetten bij te ramen. De structurele bijraming heeft plaatsgevonden in de begroting 2025 en in deze Najaarsnota.

De gemiddelde stijging van de loonsom komt uit op 6,03% voor 2024 (inclusief pensioen- en werkgeverspremies). In de loonkostenbegroting 2024 was rekening gehouden met een stelpost van ruim € 1,12 miljoen.

Gemeentefonds

De inkomsten uit het gemeentefonds stijgen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2024 met bijna € 6,2 miljoen waarmee het totale fonds voor 2024 voor Purmerend uitkomt op € 212,3 miljoen. De stijging wordt veroorzaakt door ontwikkelingen in de mei- en septembercirculaire 2024.

Tabel samenvatting stijging omvang gemeentefonds uit de mei- en septembercirculaire 2024

Onderdelen (bedrag in €)	Bedrag	I/S	Begrotingssaldo
1a. ontwikkeling accressen- na nieuwe financieringssysteem bbp (meicirculaire)	-3,94 miljoen	S	Onttrekking
1b. Compensatie Rijk invoering nieuwe financieringssysteem bbp (meicirculaire)	3,57 miljoen	S	Toevoeging
2a. Vaststelling 2023 BCF-plafond (meicirculaire)	1,55 miljoen	I	Toevoeging
2b. Voorschot 2024 BCF-plafond (septembercirculaire)	1,99 miljoen	I	Toevoeging
3. Taakmutaties, integratie- en decentralisatieuitkeringen (mei- en septembercirculaire)	1,73 miljoen	I/S	Toevoeging
4. Vrijval reservering herijking onderzoek gemeentefonds	1,30 miljoen	S	Toevoeging
Totaal omvang/bijdrage aan gemeentefonds	6,2 miljoen		
Financieel effect 2024 (begrotingssaldo) verdeeld per circulaire:¹			
- Meicirculaire (brief 1599104)	2,8 miljoen		Toevoeging
- Septembercirculaire (brief 1602661)	3,4 miljoen		Toevoeging

¹ De ontvangen bijdrage van het Rijk van bijna € 6,2 miljoen is gelijk aan de toevoeging van de algemene reserve (begrotingssaldo). Dit komt doordat de taakmutaties en de integratie- en decentralisatie uitkeringen niet zijn toegevoegd aan de beleidsvelden, maar aan het begrotingssaldo

1a en 1b. Ontwikkeling accressen en compensatie Rijk

In 2023 zijn het kabinet en de gemeenten overeengekomen dat het gemeentefonds vanaf 2027 wordt geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) met de verwachting dat de accressystematiek hierdoor minder schommelt. Dit voorjaar is afgesproken dat deze systematiek al vanaf 2024 ingaat. Omdat dit nadeliger uitpakt voor gemeenten, worden gemeenten hiervoor gecompenseerd (regel 1b).

Uitgangspunt is dat het Gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product (bbp) volgt. De indexatie wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. Het volumedeel is gebaseerd op een 8-jaars (historisch) gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp en het LPO-deel groeit evenredig mee met de omvang van de inflatie en volgt de prijs bbp van het lopende jaar. Valt de inflatie hoger uit, dan stijgt het LPO-deel. Valt de inflatie lager uit, dan daalt dit deel van de uitkering evenredig mee. Het prijs- en volumeaccres voor 2024 wordt definitief bepaald in de meicirculaire van dat jaar.

Voor Purmerend zien we dat voor 2024 ondanks de incidentele compensatie vanuit het Rijk voor de vervroegde invoering bbp-systematiek het accres per saldo nadelig uitpakt (regel 1a/b). De oorzaak hiervoor is de lagere inflatieverwachting. Dit nadeel wordt afgewikkeld ten laste van het begrotingssaldo, daar de centrale stelpost voor loon- en prijsontwikkeling nihil is.

2a/b. Vaststelling 2023 en voorschot 2024 BCF-plafond

Gemeenten kunnen de btw die ze moeten betalen declareren bij het Rijk via het Btw-compensatiefonds. Dit fonds kent echter een plafond. Declareren de gezamenlijke gemeenten méér dan er in het Btwcompensatiefonds beschikbaar is, dan moet het gemeentefonds bijpassen. Blijft er geld over, dan vloeit dit terug naar het gemeentefonds. Bij de definitieve berekening voor 2023 blijkt deze laatstgenoemde situatie het geval. Dit overschot van landelijk € 214 miljoen uit 2023 is toegevoegd aan het gemeentefonds en betekent voor Purmerend een incidenteel voordeel van ruim € 1,5 miljoen in 2024. Daarnaast wordt in de septembercirculaire een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding in 2024. Dit voorschot van landelijk € 447 miljoen is toegevoegd aan het gemeentefonds en betekent voor Purmerend een incidenteel voordeel van ruim € 1,99 miljoen in 2024.

3. Taakmutaties, integratie- en decentralisatie uitkeringen

Dit zijn posten uit het gemeentefonds die een beleidsdoel hebben en normaliter worden toegevoegd aan de beleidsvelden. Gezien de huidige gemeentelijke financiële situatie en in lijn met de Programmabegroting 2025 -2028 heeft het college voorgesteld deze vrij besteedbare middelen toe te voegen aan het begrotingssaldo en niet toe te voegen aan de beleidsvelden.

Tabel overzicht taakmutaties en integratie- en decentralisatieuitkeringen mei- en septembercirculaire 2024

Bedragen x € 1.000	Bedrag	I/S	Programma	Circulaire
A. Taakmutaties:				
1..Toevoeging Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	-56,2	S	01. Publiekdiensten	sept.
2. Toevoeging: werkdrukverlaging jeugdbescherming	152,9	S	02. Samenleving	mei
3. Toevoeging: bijzondere bijstand en vroegsignalering	166,2	S	02. Samenleving	mei
4. Toevoeging: WMO hulpmiddelen	23,5	I	02. Samenleving	mei
5. Toevoeging alleenverdienersproblematiek 2023-2024	96,3	S	02. Samenleving.	sept.
B. Mutaties integratie (IU)- en decentralisatie (DU) uitkeringen:				
1. Toevoeging: participatie/SW-bedrijven (IU)	748,2	S	02. Samenleving	mei
2. Toevoeging: nationaal actieplan dakloosheid (DU)	214,2	S	02. Samenleving	mei
3. Toevoeging: Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	7,3	S	02. Samenleving	mei
4. Toevoeging: LHBTI emancipatiebeleid (DU)	20,0	I	02. Samenleving	mei
5a. Toevoeging: beschermd wonen (IU)	309,2	S	02. Samenleving	mei
5b. Toevoeging beschermend wonen (IU)	10,5	S	02. Samenleving	sept.
6. Wet betaalbare huur (DU)	37,1	I	03. Wonen	sept.
Totaal taakmutaties/integratie- en decentralisatie-uitkeringen mei- en septembercirculaire 2024	1.729,2			

Hieronder volgt een toelichting op de grootste mutaties. Dit zijn posten uit het gemeentefonds die een beleidsdoel hebben en worden toegevoegd aan het begrotingssaldo. Hieronder worden alleen de taakmutaties en integratie- en decentralisatie uitkeringen toegelicht die groter zijn dan € 100.000.

A2. Werkdrukverlaging jeugdbescherming

In oktober 2023 hebben het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) en de VNG een bestuurlijk akkoord gesloten over het verlagen van de werkdruk in de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering door de gecertificeerde instellingen. Hiervoor is € 60 miljoen benodigd. In het bestuurlijk akkoord is afgesproken dat het ministerie van Justitie en Veiligheid vanaf 2024 structureel jaarlijks landelijk € 30 miljoen bijdraagt aan deze werkdrukverlaging. Voor Purmerend komt dit neer op een toevoeging van € 152.943. Het bestuurlijk akkoord is van kracht, tot het moment dat een wettelijke regeling voor het toekomstscenario of een wettelijke regeling voor een landelijk tarief voor maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering in werking treedt, al dan niet als onderdeel van een wettelijke regeling ter implementatie van de Hervormingsagenda.

A3. Bijzondere bijstand en vroegsignalering

De Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden is in juli 2022 aan de Tweede Kamer gepresenteerd. Voor deze aanpak worden middelen beschikbaar gesteld om te investeren in betere dienstverlening op het gebied van armoede en schulden. In 2023 zijn deze middelen incidenteel aan gemeenten toegekend. De toekenning vanaf 2024 vindt structureel plaats om gemeenten verder in staat

te stellen strategisch en doelgericht te handelen en hun activiteiten uit te breiden zoals het verdubbelen van het gebruik van schuldhelpverlening en het bevorderen van activiteiten om armoede onder kinderen te bestrijden.

B1 en 5a/b. Participatie/SW-bedrijven en beschermd wonen

Aan de budgetten beschermd wonen en participatie is de prijs- en loonindex aangepast naar het prijspeil 2024 met respectievelijk 5,4% en 6,1%. Verder is er een tegemoetkoming verwerkt voor de infrastructuur van sociale ontwikkelbedrijven in 2024 en neemt het budget toe om werknemers te begeleiden die aangewezen zijn op beschut werk. In september is ook nog de volumegroei beschermd wonen toegekend.

B2. Nationaal actieplan Dakloosheid

Met dit actieplan zet het kabinet in op het voorkomen van dakloosheid, om- en afbouw van de maatschappelijke opvang en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen. In 2023 is er incidenteel geld beschikbaar gesteld, vanaf 2024 is dit bedrag structureel gemaakt (landelijk € 55 miljoen).

4. Herijking onderzoek gemeentefonds

Met ingang van 2023 is de herverdeling van het gemeentefonds van kracht. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de VNG hebben aangegeven dat het nieuwe model weliswaar een verbetering is ten opzichte van het oude model, maar dat verder onderzoek nodig is. De agenda bevat onderzoeken naar de maatstaf centrumfunctie en naar de Overige Eigen Middelen. Daarnaast loopt er nog een onderzoek naar grootstedelijkheid. De verwachting is dat pas in het eerste kwartaal van 2025 het Rijk de uitkomsten van de vervolgonderzoeken naar de herverdeling van het gemeentefonds bekend maken. Hierdoor kan de reservering voor 2024 van € 1,3 miljoen komen te vervallen. Voor de jaren 2025-2028 blijft de stelpost van € 1,3 miljoen intact.

Risico's en onzekerheden

Volumeaccres (2025-2028)

Na het verschijnen van de septembercirculaire is gebleken dat de verwerking van de actuele cijfers over de groei van het bruto binnenlands product (bbp) per abuis gedeeltelijk zijn verwerkt in het accres voor gemeenten. Het volumeaccres vanaf 2025 is in deze circulaire gebaseerd op oude groeicijfers bbp en zal bij de decembercirculaire 2024 worden bijgesteld. Dit voordelige effect zal worden betrokken bij de Voorjaarsnota 2025.

Maatstaf huishoudens met een laag inkomen

In 2024 is de definitie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen aangepast. Door een groei van de aantallen op deze maatstaf waren er grote schommelingen tussen gemeenten. Hierop is de definitie aangepast om de stabiliteit te waarborgen. Uit de septembercirculaire blijkt dat de berekende waarden voor de maatstaf huishoudens met een laag inkomen voor 2023 en 2024 nog niet zijn aangepast naar de nieuwe definitie. Ook was het technisch niet mogelijk deze maatstaf in de betaalspecificatie op te nemen. De inschatting is dat dit wordt aangepast in de decembercirculaire 2024 door het toekennen van een suppletie uitkering lage inkomens.

Eigen financieringsmiddelen

De rente is het afgelopen halfjaar van 2024 licht gedaald (bijna 0,7%-punt). In de programmabegroting 2024 hielden we rekening met 3,9% voor het aantrekken van langlopende leningen in 2024. Naast dit voordelige prijseffect is er ook een volume effect dat afhankelijk is van de financieringsstromen. We zien de laatste jaren bij de investeringsactiviteiten dat de uitgaven per jaar stijgen maar de geraamde uitgaven (casflows) niet gehaald worden maar wel een claim leggen op het begrotingssaldo. Door het verschuiven van de investeringen en een lager investeringsvolume per jaar ontstaat er een financieringsvoordeel op de leningenportefeuille voor de jaren tot en met 2026. Voor de jaren daarna geldt dat met het huidige investeringsprogramma investeren flink duurder wordt. Om deze behoefte te financieren trekt Purmerend langlopende leningen aan. De financieringsbehoefte van de gemeente wordt gedurende het jaar afgedekt met kasgeldleningen. In de programmabegroting 2024 is rekening gehouden dat tot een maximum van € 115,6 miljoen vaste geldleningen aangetrokken mogen worden. Op dit moment is er nog geen reden om lang geld aan te trekken. De financieringsbehoefte ligt lager voornamelijk als gevolg van lagere investeringsuitgaven en hogere inkomsten (ondere andere gemeentefonds en specifieke uitkering bekostigingsregeling Oekraïne 2023 en 2024). Tot op heden hebben we de financieringsbehoefte van de gemeente kunnen afdekken met kasgeldleningen, waarbij rekening is gehouden met de kasgeldlimiet. De verwachting is dat er pas in oktober een langlopende lening wordt aangetrokken. Dit voordelige effect maakt ook onderdeel uit van het bovengenoemd financieringsvoordeel, zodat er per saldo nog een voordeel resteert van ruim € 1,9 miljoen. Dit voordeel is toegevoegd aan de begrotingssaldo.

Dividend deelnemingen

Voor een drietal deelnemingen (HVC, BNG en Alliander N.V.) is het uitgekeerde dividend over 2023 hoger vastgesteld dan oorspronkelijk begroot. De raming is voor dit effect bijgesteld met € 0,15 miljoen en wordt voornamelijk veroorzaakt door een speciaal dividend Alliander van € 0,14 miljoen (in de vorm van interim dividend) over het boekjaar 2024 vanwege de verkoop van energie-aanbieder Kenter (dochter van netwerkbedrijf Alliander). Kenter is overgenomen door pensioenfondsen ABP en het Canadese pensioenfonds OMERS.

Overzicht overhead

Het saldo van het overzicht Overhead stijgt met € 2 miljoen tot ruim € 33,2 miljoen nadelig. Dit wordt veroorzaakt door € 2 miljoen hogere lasten. De belangrijkste wijzigingen zijn:

	Lasten	Baten
Dak Stadhuis		
Het dak van het gemeente huis diende op een paar locaties verzaamd te worden, dit om alle apparatuur die momenteel op het dak gehuisvest is goed te kunnen dragen.	150	-
Elektra en warmte Stadhuis		
De HVC heeft geconstateerd dat de elektra en warmte meters niet juist waren. Ze hebben dit met terug werkende kracht bekeken en zijn gekomen een naheffing voor de afgelopen jaren. Naast de naheffing dient met deze wetenschap het budget voor 2024 en verder ook verhoogt te worden.	313	-
Loonkosten		
De loonkosten zijn geïndexeerd en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet. Dit leidt tot hogere lasten.	682	-
Overhead SPUK's		
Er zijn hogere overheadlasten geraamd voor werkzaamheden die gedekt worden uit specifieke uitkeringen (SPUK). Hier tegenover staat een hogere baat op programma 2 omdat op dat programma de bijbehorende SPUK-baten worden verantwoord. Per saldo is dit budgettair neutraal.	707	-
Inzet projectleiders ict en IV		
Hogere lasten door de inzet van projectleiders voor de volgende 3 projecten: het onderzoeken en voorbereiden van de verdere implementatie van Microsoft 365, het ontwikkelen van beleid en randvoorwaarden voor het beheerd uitrollen van nieuwe devices en het inschatten van de impact van de Nis2 wetgevingen en de invloed op onze operationele technologie.	100	-
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	35	54
	1.987	54

Reserves en voorzieningen

Voorziening groot onderhoud gebouwen

In deze Najaarsnota wordt voorgesteld om € 95.000 meer toe te voegen aan de voorziening groot onderhoud dan oorspronkelijk begroot binnen de overhead. Dit nadeel wordt veroorzaakt dat er meer verwarmingen vervangen diende te worden dan dat begroot was.

Voorziening Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU)

Wanneer er medewerkers gebruik maken van de RVU doteren wij de verplichting van deze kosten aan de voorziening. Er zijn 2 medewerkers die gebruik zijn gaan maken van de RVU dus er wordt een dotatie van € 44.000 gedaan aan de nieuwe voorziening RVU.

Investeringen

ICT hardware en software

De kosten voor de aanschaf van de firewall en het netwerk zijn € 79.312 hoger uitgevallen dan

aanvankelijk geraamd bij de aanbesteding. Dit is te wijten aan de keuze voor hogere kwaliteit, waaronder de aanschaf van extra switches en kasten, die essentieel zijn voor het waarborgen van een veilige en betrouwbare omgeving.

Overzicht VPB en onvoorzien

Er is in deze Najaarsnota nog geen rekening gehouden met de vennootschapsbelasting over het jaar 2023 en 2024. De vennootschapsbelasting over 2024 wordt in de jaarrekening 2024 opgenomen. De aangifte 2023 wordt momenteel berekend en de verwachting is dat deze in het vierde kwartaal wordt ingediend.

4.2 Resultaatbestemming en reservemutaties

Inleiding

In de regels, vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), is bepaald dat:

- per programma eerst alle lasten en baten en het saldo daarvan worden begroot (resultaatbepaling, het resultaat voor bestemming);
- vervolgens wordt bepaald wat het resultaat van het totaal van de programma's is;
- aansluitend hierop hoe de toevoegingen en onttrekkingen aan egalisatie-, bestemmings- en algemene reserve plaatsvinden;
- tot slot het (financieel) resultaat bepaald wordt dat moet worden verwerkt in relatie tot de algemene reserve (onttrekken, dan wel toevoegen afhankelijk van het resultaat).

Hiermee wordt formeel de rol van de raad ingevuld bij het bestemmen van het resultaat. In de praktijk worden bij de toevoegingen en onttrekkingen aan specifieke reserves de eerdere afspraken met de raad over de bestemming gevolgd.

Opbouw financieel resultaat

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling zien van het financiële resultaat 2024. Uiteindelijk moet dit resultaat worden toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve. In deze nota wordt voorgesteld om de algemene reserve te verhogen met het financieel resultaat van de Najaarsnota, te weten: € 6.845.302. Daarnaast heeft de raad al besloten een aantal bijstellingen direct uit de algemene reserve te bestemmen (per saldo in 2024 een onttrekking van € 6.356.014). Hiermee wordt een voordelig financieel resultaat verwacht van € 6.904.098.

Tabel opbouw financieel resultaat 2024

(-/- = nadeel en +/- = voordeel), bedragen x € 1.000	Primitieve begroting 2024	Mutaties Voorjaarsnota (wijziging 1 t/m 3)	Voorjaarsnota (wijziging 1 t/m 3)	Mutaties Najaarsnota	Bijgestelde begroting 2024 (wijziging 1 t/m 5)
Resultaat programma's (saldo baten/lasten)	187.488	20.488	207.976	-4.586	203.390
Algemene dekkingsmiddelen (saldo baten/lasten)	-222.411	-6.696	-229.108	-7.865	-236.973
Overzichten overhead, VPB en onvoorzien	29.902	1.344	31.247	2.041	33.288
Resultaat voor bestemming 2024	-5.022	15.136	10.115	-10.410	-295
Totaal mutaties 2024 bestemmingsreserves	38	-5.038	-5.000	4.747	-253
Totaal mutaties 2024 algemene reserve	3.373	-8.546	-5.173	-1.183	-6.356
Resultaat na bestemming: Prognose rekeningsaldo 2024	-1.610	1.552	-59	-6.845	-6.904

Toelichting op bovenstaande tabel voor wat betreft bestemmingsreserves

In deze Najaarsnota wordt voorgesteld om afgerond € 4,7 miljoen per saldo toe te voegen aan de bestemmingsreserves.

- *Bestemmingsreserve Wonen.* De actualisatie van de exploitatie tijdelijke woningen leidt per saldo tot toevoeging van afgerond € 503.000. In de praktijk blijkt dat er actief (sociaal) beheer van de woningen nodig is en dat de reserve hierdoor sneller wordt uitgenut dan gedacht. Om die reden wordt voorgesteld om € 500.000 van het verwachte positieve saldo op beschermd wonen in 2024 te storten in de reserve woonvisie om te voorkomen dat de reserve negatief wordt. Aangezien de reserve thans vrijwel alleen gebruikt wordt ter egalisatie van de resultaten van de tijdelijke woningen en er gewerkt wordt aan een nota met de naam Woon(zorg)visie is het voorstel de reserve voor de duidelijkheid te hernoemen in reserve Wonen.
- *Bestemmingsreserve duurzaamheid.* Er is conform raadsbesluit 1597851 € 450.000 onttrokken aan de reserve ten gunste van het subsidieplafond. Daarnaast zijn de geïndexeerde middelen van de CDOKE gelden (€ 2.035.729) voor de uitvoeringskosten van klimaat- en energiebeleid toegevoegd aan deze reserve in afwachting van de bestedingen. Verder zijn er voor de uitvoering van de proeftuin blok 3 minder gelden uitgegeven. Deze middelen (€ 645.000) worden overgeheveld naar 2025 ter afronding van blok 3. Ook is de ontvangst van de Investeringssubsidie duurzame energie (ISDE, € 550.000) ten behoeve van de proeftuin aardgasvrij toegevoegd aan de reserve. Per saldo wordt een bedrag van € 2.780.214 in deze Najaarsnota aan de reserve gedoteerd.
- *Bestemmingsreserve parkeren.* Ter egalisatie van het straatparkeren en garageparkeren en de financiering van de bouw van parkeergarages in het Waterlandkwartier en de Binnenstad is de bestemmingsreserve parkeren ingesteld. Het resultaat tussen de baten en lasten kan worden gedoteerd aan de reserve en blijft beschikbaar voor de financiering van nieuwe parkeergarages. In deze Najaarsnota wordt € 152.759 toegevoegd aan de reserve voor de actualisatie straatparkeren en garageparkeren. De dotatie bestaat uit de egalisatie van het resultaat.
- *Bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte (IOR).* De kwaliteitstoets voor wegen en bomen wordt in 2024 afgerond. Het deel van de civiele kunstwerken wordt in 2025 uitgevoerd. Het budget voor dit onderzoek (€ 438.000), waarvan 50% wordt doorberekend aan HHNK (€ 218.750) wordt overgeheveld naar 2024 door een hogere toevoeging van € 218.750 aan de reserve IOR. Voor de uitbreiding van de formatie van de werfbeheerder (1 fte) was al dekking binnen het bestaande exploitatiebudget openbare ruimte en hoeft de onttrekking aan de reserve IOR niet plaats te vinden (€ 74.366). Per saldo wordt in de Najaarsnota een bedrag van € 293.116 aan de reserve toegevoegd.
- *Bestemmingsreserve gronden.* Om de reserve gronden de komende jaren op peil te houden gezien de grote projecten in het kader van Purmerend 2040 (De Koog, Waterland kwartier, Oostflank en bijbehorende mobiliteitsopgave) zijn extra middelen noodzakelijk. Om hierin te voorzien is eenmalig afgeweken van de 50% - 50% regeling bij winstneming, namelijk door eenmalig 100% van de winst toe te voegen aan de reserve gronden. Conform raadsbesluit 1598079 is 50% van de winstneming uit de jaarrekening 2023 van € 1.571.331 alsnog toegevoegd aan deze reserve gronden. Verder blijkt de functie van het pand aan de Jaagweg 16 te zijn gewijzigd. Het pand wordt nu gebruikt door AOP. Hierdoor komen de lasten van dit pand nu ten gunste van de reserve gronden (€ 47.517). Per saldo wordt in deze Najaarsnota een bedrag van € 1.616.848 toegevoegd. Verder is het ritme voor het gemeentelijk breed ecologisch onderzoek deels aangepast door al kosten te maken in 2024, die gepland stond voor 2025. Hierdoor vindt er een onttrekking plaats van € 102.130. Voor niet gedekte plankosten van diverse IO's en AO's is een bedrag van € 137.375

onttrokken. Bij de jaarrekening 2023 een aantal werkzaamheden doorgeschoven om in 2023 tot uitvoering te komen (o.a. visie de Koog, Purmerend 2040, Purmer Zuid Zuid, Pilot De Koog, ontwikkelingsplan Noord- en Westbeemster en de visie recreatie en toerisme). Hierdoor is een bedrag van afgerond € 361.030 onttrokken. Per saldo is in deze Najaarsnota een bedrag van € 600.535 onttrokken.

Verloop algemene reserve 2024

Door het financieel resultaat van de Voorjaarsnota 2024 (wijzigingen 1 t/m 3), aankopen Waterlandplein 38 en Rijperhof 7, 8, 9A-E (wijziging 4) en de Najaarsnota (wijziging 5), de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2023 verandert de mutatie van de algemene reserve. In de huidige raming daalt de algemene reserve in 2024 met € 9.847.662. Dit wordt veroorzaakt door diverse incidentele onttrekkingen van € 2.987.049, de onttrekking van het geprognosticeerd resultaat 2023 van € 13.764.711 en de toevoeging van het geprognosticeerd resultaat 2024 van € 6.904.098. Dit wordt bij deze Najaarsnota in de begroting 2024 verwerkt. Dit staat samengevat in de onderstaande tabel.

Tabel verwachte ontwikkeling algemene reserve 2024

(bedragen x € 1.000)	2024
Stand jaarrekening 2023 (inclusief resultaat)	-80.769
Resultaatbestemming 2023 (cf. besluit 1596758) via exploitatie	3.369
Incidentele onttrekkingen/toevoegingen algemene reserve	<u>2.987</u>
Totaal aan incidentele onttrekkingen en toevoegingen	6.356
Resultaatbestemming 2023 (cf. besluit 1596758) via bestemmingsreserves	10.396
(Geprognosticeerd) resultaat Najaarsnota 2024	-6.904
Prognose stand jaarrekening 2024	-70.921

Doorgeschoven werkzaamheden via de algemene en bestemmingsreserves

In onderstaande toelichting worden alleen de overhevelingen groter dan € 100.000 toegelicht. De overige toelichtingen op de overhevelingen vindt u terug in hoofdstuk 3 de programma's.

Algemene reserve

Omgevingsvisie

In 2022 reserveerde de gemeenteraad voor de jaren 2022 tot en met 2024 budget voor een periode van 3 jaar voor het opstellen van een omgevingsvisie. Het resterende budget voor 2022 is bij de Najaarsrapportage 2022 doorgeschoven naar 2023. Bureau UUM ondersteunt bij het opstellen van de Omgevingsvisie. Deze werkzaamheden zijn in 2024 nog niet afgerond. In ieder geval is heel 2025 daar nog voor nodig en mogelijk een deel van 2026. Om het aanbestede voorbereidingsproces mogelijk te maken wordt voorgesteld het resterende budget van € 208.000 over te hevelen naar 2025. Bij de Najaarsnota 2025 kan worden gezien, welk budget nog nodig en/of beschikbaar is voor

2026. Het actualiseren van de nota grondbeleid, dat eveneens uit dit budget is bekostigd, wordt naar verwachting in het vierde kwartaal van 2024 afgerond.

Verkeersveiligheid

De bij de programmabegroting 2023 beschikbaar gestelde budgetten zijn deels nog niet tot uitvoering gekomen. Dit betreft

- Pilot Fonds urgente maatregelen € 50.000;
- Verbeteren van de verkeersveiligheid/ openbaar vervoer € 120.000;
- Fietsnetwerk € 62.500;
- Verkeersveiligheidsplan € 135.000.

Voorgesteld wordt om een bedrag van € 367.500 vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve in 2024 en de werkzaamheden uit te laten voeren in 2025.

Onderzoekskosten mobiliteitsplan

In december 2022 stelde de gemeenteraad het Mobiliteitsplan Purmerend vast (besluit 1573753). Dit plan schetst de kaders voor de mobiliteit van Purmerend voor de komende jaren. Het brengt in beeld welke gevolgen en kansen verdergaande verstedelijking heeft op het verkeer en vervoer in de gemeente. Ook geeft het inzicht vanuit welke beleidsuitgangspunten er verkeersmaatregelen worden uitgewerkt. Het mobiliteitsplan geeft een globaal inzicht in de financiële omvang van de maatregelen die nodig zijn. De haalbaarheid van de investeringen zijn afhankelijk van bijdrage van derden (Vervoerregio, Rijksoverheid, provincie en ontwikkelende partijen). Daarom is gekozen voor een programmatische aanpak, waarover jaarlijks wordt gerapporteerd. In deze Najaarsnota wordt voorgesteld om de onderzoeksbudgetten die beschikbaar zijn gesteld voor 2024 van € 238.000 toe te voegen aan de algemene reserve en dit bedrag in 2025 weer te onttrekken aan de algemene reserve. Overigens wordt 50% van het onderzoeksbudget gefinancierd door de Vervoersregio Amsterdam.

Tabel budgetoverhevelingen algemene reserve

Programma (bedragen x € 1.000)	Omschrijving	Jaar	Lasten
01. Publiekdiensten	Omgevingsvisie	2025	208
02. Samenleving/Onderwijs	Sloopkosten Mercuriusweg 2	2025	75
05. Bereikbaarheid	Verkeersveiligheid: plan, fietswerk, openbaar vervoer en Pilot fonds urgente maatregelen	2025	368
05. Bereikbaarheid	Onderzoekskosten Mobiliteitsplan	2025	238
Totaal			889

Bestemmingsreserves

Instandhouding openbare ruimte

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) beheert ruim 1.400 kilometer wegen buiten de bebouwde kom. Het algemeen bestuur van HHNK heeft in 2015 uitgesproken dat het beheer van wegen geen kerntaak is van het waterschap. HHNK streeft sindsdien naar een overdracht van het wegbeheer aan de gemeenten en provincie Noord-Holland. Om hier inhoudelijk sturing aan te geven is de Gezamenlijke Uitgangspuntennotitie opgesteld. Hierin staan

de basisafspraken van waaruit de businesscase voor de overdracht opgesteld kan worden. Eén van de afspraken betreft de kwaliteit van het over te dragen areaal. De kosten voor dit onderzoek bedragen € 755.000 en wordt in lijn met de afspraak uit de intentieovereenkomst evenredig gedeeld door Purmerend en HHNK. In Voorjaarsnota 2024 zijn deze middelen opgenomen en is de verwachting dat de kwaliteitstoets voor wegen en bomen in 2024 wordt afgerond en het deel van de civiele kunstwerken in 2025. Voorgesteld wordt om het budget voor dit onderzoek (€ 438.000), waarvan 50% wordt doorberekend aan HHNK (€ 219.000), wordt overgeheveld van 2024 naar 2025 via de reserve instandhouding openbare ruimte.

Duurzaamheid

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Deze hebben enerzijds betrekking op de energie, maar ook aan de verbreding naar andere aspecten van duurzaamheid, zoals mobiliteit en klimaatbestendigheid. Er staan grote opgaven voor de toekomst. Het rijk stelt hiervoor verschillende middelen beschikbaar om gemeenten te ondersteunen en er worden budgetten vrij gemaakt in de uitvoeringsagenda duurzaamheid door Purmerend (denk aan de Regionale Energiestrategieën, de uitrol van warmtenetten en het aardgasvrij maken van woningen). Purmerend stuurt op klimaatdoelstellingen, maar we zien dat het moeilijk is om vooraf de uitgaven exact in te schatten. Om die reden zijn in 2023 verschillende middelen (duurzaamheidssubsidies, duurzaamheidsloket en ontvangen CDOKE gelden) toegevoegd aan de bestemmingsreserve duurzaamheid. Zoals eerder beschreven wordt de besteding van deze en nog toe te voegen gelden uitgewerkt in een duurzaamheidsbeleidsnota. De verwachting is dat deze eind 2024 ter besluitvorming wordt aangeboden. In de tussenliggende periode zijn verschillende voorstellen uitgewerkt (raadsbesluit 1602660 – subsidieverordening verduurzaming particuliere woningen, raadsbesluit 1601157 – subsidieverordening verduurzaming particuliere woningen 2025 en collegevoorstel 1602600). Voorgesteld wordt ruimt € 2 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve duurzaamheid in 2024. De bestedingen maken voor 2024 onderdeel uit van de jaarrekening 2024 en meerjarig van de Voorjaarsnota 2025. Daarnaast wordt voorgesteld het budget vanuit de proeftuin voor blok 3 voor een bedrag van € 644.485 over te hevelen. De laatste betaling voor het warmtenet voor blok 3 zal in 2025 plaatsvinden. Ook dit budget wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve duurzaamheid. Deze wordt in 2025 weer onttrokken uit deze reserve.

Tabel budgetoverhevelingen bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve (bedragen x € 1.000)	Omschrijving	Jaar	Lasten
Reserve instandhouding openbare ruimte	Kwaliteitstoets over te dragen areaal HHNK (onderdeel bruggen)	2025	219
Reserve duurzaamheid	Uitvoering Proeftuin aardgasvrij	2025	644
Reserve duurzaamheid	Ontvangen CDOKE gelden	n.n.t.b.	2.036
Totaal			2.899

Bijlage (structurele) effecten 2025-2028 Najaarsnota

